

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1989/2021
07.07.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бранислав Херцег, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 425/21 од 24.02.2021. године, у седници од 07.07.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 425/21 од 24.02.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 419/2020 од 05.02.2021. године, усвојен је тужбени захтев и тужени обавезан да тужиоцу исплати износ од 8.945.195,88 динара са законском затезном каматом од 05.10.2020. године до исплате, и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 426.635,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 425/21 од 24.02.2021. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у делу који се односи на камату, тако што је тужени обавезан да тужиоцу на досуђени износ плати законску затезну камату од 05.02.2021. године до исплате. У преосталом побијаном усвајајућем делу првостепена пресуда је потврђена. Ставом другим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против другостепене пресуде, заступник туженог је благовремено изјавио ревизију због битних повреда парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. важећег Закона о парничном поступку - ЗПП и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а

ревизијом се неосновано указује на битну повреду поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињену пред другостепеним судом.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је уписан у лист непокретности ... КО ... као носилац права својине са 1/2 идеалног дела парцеле ... која представља грађевинско земљиште. Почев од 1987. године тужилац је у поседу предметне парцеле која је у природи била пољопривредно земљиште, које је обрађивао заједно са братом. Дана 15.07.1994. године брат тужиоца ББ поклонио му је идеални део од 4890/10404 дела парцеле ..., по основу кога је 15.01.1995. године укњижено право власништва у корист тужиоца. На основу копије плана и пријавног листа Службе за катастар непокретности Нови Сад од 26.02.1997. године извршена је деобра парцеле ... на 7 парцела, међу којима и кп ... Ова парцела налази се у месту ... и према Плану генералне регулације Ветерничка рампа („Службени лист Града Новог Сада“ 6/96 ... 43/09) намењена је у целости за јавну површину – Улицу Павла Вујисића и у целости ушла у састав ове улице. Парцела је опремљена одговарајућом инфраструктуром, саграђена је саобраћајна површина и користи се за јавни саобраћај. Према процени Пореске управе Филијала Нови Сад, тржишна вредност парцеле износи 12.430,08 динара по м², а према налазу и мишљењу вештака грађевинске струке, тржишна вредност ове парцеле износи 10.816,85 динара по м². Поступак експропријације предметне парцеле није вођен, нити је тужиоцу исплаћена накнада за земљиште које се сада користи као улица.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је у нижестепеним пресудама примењено материјално право када је тужени обавезан да тужиоцу исплати накнаду због извршене фактичке експропријације земљишта, чија висина је правилно утврђена.

Према члану 58. став 2. Устава Републике Србије, до дозвољеног одузимања права својине које не представља повреду права на имовину може доћи под кумулативно испуњеним условима: да је учињено у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне.

Одредбом члана 2. став 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, број 72/09) прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина, за које је предвиђено утврђивање јавног интереса у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго). Сходно одредби члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11), добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу тог закона, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мостови и тунели на јавном путу, пружи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго). Према ставу 7. истог члана, добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева II реда који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопута или државног пута I и II реда) и тргова и јавних површина који су у својини јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају спорно земљиште у КО Ветерник урбанистичким планом је предвиђено за јавну и саобраћајну површину. У таквој ситуацији, када земљиште планским актом јединице локалне самоуправе буде одређено за улицу, то земљиште од тог момента по сили закона постаје средство у јавној својини. Зато је тужени имао

обавезу да земљиште које је постало средство у јавној својини експроприше од тужиоца, ради његовог привођења намени предвиђеној урбанистичким планом, и да за исто исплати одговарајућу накнаду.

Предметно земљиште је фактички приведено намени предвиђеној планским актом, с обзиром да се користи као улица - јавни пут (члан 2. тачка 12. Закона о јавним путевима). На тај начин извршена је тзв. фактичка експропријација, која управо и настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно његовом изузимању из поседа. Како је земљиште приведено намени у складу са планским актом и по сили закона постало јавна својина, тужилац као власник тог земљишта не може трпети штетне последице зато што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији које би било основ за исплату новчане накнаде.

Пошто је несумњиво утврђено да се предметна катастарска парцела у КО Ветерник користи као улица, тужени је одговоран и пасивно легитимисан у овој парници на основу члана 10. став 2. и 7. Закона о јавној својини, јер су улице јавно добро у општој употреби и у својини су јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе. Због тога наводи ревизије да тужене ни једном правном или фактичком радњом није депоседирао тужиоца, и да је спорно земљиште одређено за јавну - саобраћајну површину планским актом који је донет после формирања и изградње улице, и тако прихваћено затечено стање како би се омогућила легализација бесправно изграђених објеката, немају утицаја на правилност побијане пресуде, као ни ревизијски наводи који указују да није утврђено када је и како дошло до формирања и продаје плацева и формирања улице.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Бисерка Живановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић